

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי
וכלכלה), רחוב מנחם בגין 154, תל אביב
6492107; טלפון: 073-3924600 פקס: 03-
5163093

המאשימה

- נ ג ד -

1.

בנימין נתניהו

באמצעות עוה"ד בעז בן צור, ישראל וולנרמן,
דקלה סירקיס, כרמל בן צור ואסנת גולדשמידט-
שרייר, מרח' הארבעה 28, תל אביב; טל': 03-
7155000; פקס': 03-7155001; וכן באמצעות
עוה"ד עמית חדד, נועה מילשטיין, אביחי יהוסף
ויאיר לשם, מרחוב וייצמן 2 (בית אמות), תל
אביב 6423902; טל': 03-5333313 פקס: 03-
533314

2.

שאול אלוביץ'

באמצעות עוה"ד ז'ק חן, שי אילון ותאיר בן שושן,
מרח' וייצמן 2 (בית אמות), תל אביב_ 6423902;
טל': 03-6932077; פקס: 03-6932082

3.

איריס אלוביץ'

באמצעות עוה"ד מיכל רוזן-עוזר ונעה פירר, מרח'
וייצמן 2 (בית אמות), תל אביב 6423902; טל':
03-6932077, פקס: 03-6932082

4.

ארנון מוזס

באמצעות עוה"ד נוית נגב, איריס ניב-סבאג, יאנה
פוגל-סלוצניק ואריאל אילוז, מרח' וייצמן 2, תל-
אביב 6423902; טל': 03-6099914, פקס: 03-
6099915

הנאשמים

תשובת המאשימה לבקשת נאשם 1 לפטור אותו מהתייצבות לדיוני

ההוכחות בהם צפויה להישמע עדותו של עד התביעה אילן ישועה

המאשימה מתכבדת להגיש את תגובתה לבקשת נאשם 1 (להלן: "הנאשם") לפטור אותו
מהתייצבות לדיוני ההוכחות בהם צפויה להישמע עדותו של עד התביעה אילן ישועה (להלן: "העד
ישועה").

1. ביום 30.3.2021 העביר ב"כ הנאשם לידי המשיבה בקשה לפטור את הנאשם מדינוי הוכחות בהם צפוי להעיד העד ישועה. המשיבה העבירה את תגובתה לב"כ הנאשם ביום 31.3.2021, הבקשה לפטור מנוכחות הוגשה היום לבית המשפט הנכבד כאשר תגובת המאשימה צורפה כנספח לה.
2. להפתעתה הרבה, גילתה המשיבה כי הבקשה אשר הוגשה להרכב אינה זהה לבקשה שהועברה למשיבה לצורך מתן תגובתה, וכי ב"כ הנאשם נטל לעצמו רשות לבקר את תגובת המאשימה ולפרשה לבית המשפט במסגרת בקשתו, וכן התאים את בקשתו לתגובת המאשימה, שכן הבקשה המקורית לא כללה התייחסות נפרדת לכוונת הנאשם להיות נוכח בנאום הפתיחה. ככל שביקש ב"כ הנאשם להגיש תגובה מטעמו לתגובת המאשימה, היה עליו לעשות זאת בתגובה נפרדת ולא במסגרת הבקשה עצמה.
3. צר לנו שכך נעשה.
4. להלן תגובת המשיבה אליה מתבקש בית המשפט להתייחס.
5. סעיף 128(2) לחסד"פ מקנה לבית המשפט את הסמכות לפטור נאשם – שביקש זאת – מהתייצבות במשפטו ובלבד שהוא מיוצג ושלא יהיה בשפיטתו שלא בפניו משום עיוות דין.
6. בע"פ 1632/95 **משולם נ' מדינת ישראל**, פ"ד מט(5), 534 (1996) קבע בית המשפט העליון כי זכותו של נאשם להיות נוכח במשפטו היא זכות יסוד והיא גם **חובה** המוטלת עליו. עוד קבע בית המשפט העליון כי ככלל, ישנה **חפיפה בין זכות הנאשם להיות נוכח במשפטו לבין האינטרס הציבורי** בקיום משפט הוגן, שמירה על מראית פני הצדק, בירור העובדות והבטחת התגוננות יעילה מפני הראיות המפלילות. וכך קבעה כב' השופטת דורנר בפס' 19 :

"זכותו של נאשם להיות נוכח במשפטו היא זכות יסוד. **ככלל היא אף חובה המוטלת על הנאשם**. נוכחות הנאשם במשפטו מבטיחה כי הנאשם לא יישפט "מאחורי גבו", ומאפשרת לו לפרוס את הגנתו (ע"פ 353/88 **וילנר נ' מדינת ישראל**, בעמ' 450). **ככלל, קיימת חפיפה בין זכות הנוכחות לבין האינטרס הציבורי בדבר קיום דיון משפטי הוגן, שכן, נוכחות הנאשם שומרת על מראית פני הצדק ומבטיחה התגוננות יעילה מפני הראיות המפלילות, ובכך גם מאפשרת בירור נאות של העובדות**. ראו: ע"פ 951/80 קניר נ' מדינת ישראל, בעמ' 516; ע"פ 5371, 4977/93 ג'ברין נ' מדינת ישראל; מינת ישראל נ' ג'ברין, בעמ' 700; ע"פ 4006/93" (ההדגשות אינן במקור)

7. באותו עניין התייחס בית המשפט העליון גם לבקשה מראש של נאשם שלא להיות נוכח במשפטו, וקבע כי ויתור כזה אפשרי כאשר הנאשם **מיוצג** וכאשר בית המשפט **משוכנע שלא ייגרם לנאשם עיוות דין** עקב היעדרו, וכך נקבע בפס' 21 :

"ויתור מפורש אפשרי **באשום בכל עבירה**. בית המשפט יתיר לנאשם להיעדר ממשפטו באחד משני המקרים: (1) אם הנאשם ביקש זאת, הוא **מיוצג** על-ידי סניגור, ובית המשפט סבור כי לא **ייגרם לו עיוות-דין עקב היעדרו** (סעיף 128(2) לחוק סדר הדין הפלילי)... " (ההדגשות אינן מקור)

8. בבג"צ 7357/95 **ברקי פטה המפריס (ישראל) בע"מ נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(2) 769 (1996) (להלן: **"עניין המפריס"**), אשר צוטט בבקשת הנאשם, חזר בית המשפט העליון על כך שזכותו של נאשם להיות נוכח במשפטו היא גם חובה. עם זאת, הוא רשאי לוותר על זכותו ולהשתחרר מחובתו ברשות בית המשפט.

9. בעניין המפריס, שופטי בג"צ היו חלוקים בפרשנותם את סמכות בית המשפט לאפשר לנאשם שמבקש זאת, שלא להתייצב למשפטו.

10. בקשת הנאשם מצטטת את עמדת כב' השופטת דורנר, אשר סברה כי באיזון בין חירות הנאשם שלא להיות נוכח במשפטו לבין האינטרס הציבורי שבנוכחותו, הנטייה היא לטובת חירות הנאשם. לדידה של כב' השופטת דורנר, כאשר הנאשם אינו מעוניין להיות נוכח אין לחייבו לכך, אלא רק במקרים בהם נוכחותו נדרשת לצורך הוכחת האשמה או מניעת עיוות דין. בהקשר זה, אף סברה כב' השופטת דורנר כי אין משקל למניעיו של נאשם לבקש להיעדר ממשפטו.

11. לעומתה, עמדת כב' הנשיא (דאז) ברק היתה, כי הנחת המוצא היא שהנאשם נוכח במשפטו, שכן נוכחותו דרושה לניהול תקין של המשפט. עוד הוסיף, כי לנוכחות נאשם במשפטו יש ערך ציבורי וכי האינטרס הציבורי בנוכחותו רחב יותר מכפי שסברה כב' השופטת דורנר, והם כוללים גם את התרשמות בית המשפט מהנאשם, האפשרות להיוועץ בו בעניינים דיוניים, יחסיו וקשריו עם צדדים שלישיים, מראית פני הצדק ואמון הציבור, וראו בפס' 4 לפסק דינו:

"כך הוא הדבר, למשל, אם נוכחות הנאשם נדרשת לשם חקירתו, זיהויו או **התרשמות מאישיותו ומתגובותיו**. היבטים אחרים קשורים **ביעילות הדין**. נאשם נוכח עשוי להסכים לוותר על היבטים דיוניים שונים ובכך לקצר את ההליך עצמו. היבט אחר קשור **בצדדים שלישיים**, כגון נאשמים אחרים, עדים וקורבנות המעשים הפליליים המיוחסים לנאשם. היבט חשוב הוא **מראית פני הצדק ואמון הציבור בהגינות ההליך הפלילי**. כאשר נאשם נעדר ממשפטו, עשוי להיווצר הרושם - גם אם הוא מוטעה לגופו - שההליך מתנהל בלא שניתנת לנאשם האפשרות להיות נוכח. כן עשוי להתעורר הרושם כי הנאשם מזלזל בבית המשפט ובהליך בו הוא נתון." (ההדגשות אינן במקור)

12. כב' הנשיא (דאז) ברק קבע שורה של שיקולים שיכולים להטות את הכרעת בית המשפט בבקשת נאשם לקיים את משפטו בהיעדרו, ובהם: סיבת הבקשה, השפעת הבקשה על דחיית המשפט, סוג העבירה בה מואשם הנאשם, תדירות ההיעדרות המבוקשת, משכו הצפוי של המשפט ועוד. כך נקבע בפס' 5 לפסק דינו:

"משנקבע רצונו של הנאשם, יש **לאזן בין השיקולים הנוגדים**. איזון זה משתנה, כמובן, ממקרה למקרה. לא הרי נאשם המבקש להיעדר שכן רצונו לנוח בבוקר בביתו כהרי נאשם המבקש להיעדר מטעמי בריאות; לא הרי היעדרות הגוררת אחריה דחייה בניהול המשפט כהרי היעדרות שאינה משפיעה על הניהול התקין של המשפט; לא הרי נאשם מיוצג המבקש להיעדר ממשפטו כהרי נאשם שאינו מיוצג; לא הרי נאשם יחיד המבקש להיעדר ממשפטו כהרי אחד ממספר נאשמים המבקש לעשות כן; לא הרי נאשם שהועמד לדין בגין אשמה חמורה כהרי נאשם העומד לדין בגין אשמה שאינה חמורה; לא הרי נאשם המבקש להיעדר לעתים תכופות כהרי נאשם המבקש להיעדר לעתים נדירות; לא הרי נאשם העשוי

בנוכחותו לסייע לפרקליטו כהרי נאשם שנוכחותו לא תביא תועלת של ממש להגנת פרקליטו עליו; לא הרי משפט, אשר לשם קיומו ההוגן יש צורך שעדים שונים יעידו בפני הנאשם ובנוכחותו באופן שניתן לעמוד על תגובת העדים והנאשם, כהרי משפט שבו ניתן לוותר על "קונפונטציה" זו; לא הרי משפט שבו ההליכים ארוכים ונמשכים חודשים רבים, כהרי משפט שההליך בו הוא קצר."

היעדרותו המבוקשת של הנאשם

13. בקשת הנאשם לפטור מהתייצבות מתייחסת לדיוני ההוכחות בהם צפויה להישמע עדותו של העד ישועה, ומפרטת בשיקולים המצדיקים היענות לבקשה את עובדת היותו של הנאשם מיוצג על ידי מספר עורכי דין; את הטענה להיעדר קשר ישיר בין הנאשם לישועה; ושאלן שאלות המחייבות את נוכחותו של הנאשם באולם בית המשפט.
14. ראשית יצוין כי בפתח ישיבת ההוכחות הראשונה הקבועה ליום 5.4.2021, ועוד בטרם יחל העד ישועה את עדותו, צפויה המשיבה להשמיע את נאום הפתיחה של התביעה, בו תתייחס לכלל האישומים בתיק, לאופן בו היא תבקש להוכיחם ולהליך הצפוי.
15. **המשיבה סבורה כי יש טעם ממשי לנוכחותו של הנאשם בנאום הפתיחה, שהינו מעמד הפתיחה של פרשת התביעה כולה, הן בהיבט של משמע הדברים על ידי הנאשם באופן בלתי אמצעי, והן בהיבט של מראית פני הצדק.**
16. בכל הנוגע לנוכחות הנאשם בעדותו של העד ישועה, המשיבה סבורה כי קיימים שיקולים, שנקבעו בפסק דינו של כבי הנשיא ברק בעניין המפריס, **הפועלים בכיוונים שונים**, כאשר ההחלטה האם לאפשר לנאשם להיעדר כמובקש, או לאו, תלויה באיזון בין שיקולים נוגדים אלו. מחד, כאמור בבקשה, הנאשם מיוצג על ידי מספר עורכי דין, אינו מבקש את דחיית המשפט ובשל היעדר קשר אישי לא תופק תועלת מנוכחותו של הנאשם באולם. מאידך, העבירות בהן מואשם הנאשם הן עבירות חמורות, החמורות שבתחום טוהר המידות, אשר עונש מאסר ממושך ניצב לצידן. בנוסף, בקשת הנאשם אמנם מצומצמת לעדותו של העד ישועה, אך מדובר ברצף של ישיבות, שימשכו על פני מספר שבועות, והיעדרותו עלולה לגרום לניתוק בין הנאשם לבין משפטו המתנהל.
17. המשיבה תבקש להבהיר, בהתייחס לאמור בבקשה אודות העדרו של קשר ישיר בין הנאשם לעד ישועה, כי עדותו של העד ישועה היא ראייה בתוך מארג הראיות בעזרתן תבקש המשיבה להוכיח את אשמת הנאשמים, בהם גם הנאשם.
18. בנוסף, כפי שצוטט לעיל, זכותו של נאשם להיות נוכח במשפטו היא גם חובתו, ובעניינו **לנוכחות הנאשם במשפטו יש ערך ציבורי** וכן יש משמעות גם מבחינת האינטרס הציבורי בדבר קיום דיון משפטי הוגן, שמירה על מראית פני הצדק ואמון הציבור.
19. בנסיבות אלו, כאשר השיקולים הרלוונטיים פועלים בכיוונים מנוגדים, תותר המשיבה את ההכרעה בעניין התייצבות הנאשם לדיוני ההוכחות בהם תישמע עדותו של העד ישועה, לשיקול דעתו של בית המשפט הנכבד, זאת להוציא שאלת נוכחות של הנאשם בעת נאום הפתיחה, לגביו, סבורה המשיבה כי נוכחותו נדרשת.

20. ככל שבית המשפט הנכבד ימצא להיעתר לבקשת הנאשם, המשיבה מבקשת שהנאשם יבהיר כי הבין את המשמעות של אי התייצבותו, לרבות אי העלאת טענות בהמשך הנובעות מהיעדרותו, וכי לא יתבקשו דחיות דיונים בשל אי התייצבותו. בנוסף, המשיבה שומרת על זכותה לבקש את התייצבות הנאשם ככל שייווצר צורך במהלך עדותו של העד ישועה, וכן תשוב ותשקול את עמדתה ככל שיוגשו בקשות נוספות לגבי עדים נוספים.

ליאת בן-ארי שוקי
משנה לפרקליט המדינה
(אכיפה כלכלית)

יום חמישי 01 אפריל 2021, י"ט ניסן תשפ"א